

Ostaci Tašlihana prije rušenja
rušenja

NOVI TAŠLIHAN¹⁾

Uprava Gazi Husrev-bega vakufa²⁾ odlučila je da izgradi kompleks zemljišta bivšeg Tašlihana i Bezistana, pa je u tu svrhu raspisala i natječaj za izradu idejnih skica, a između desetorice sarajevskih, zagrebačkih i beogradskih arhitekata.

Kompleks zemljišta, koji Vakuf hoće da izgradi, prostire se od hotela Evrope i Ferhadije džamije do Gazi Husrev-begove ulice, te između Vase Miskina ulice i Jugoslovenske armije. U njegovoj se, dakle, neposrednoj blizini nalazi Ferhad-begova džamija i čaršija sa najvećom sarajevskom džamijom, tj. Begovom.

Vakuf traži i regulaciju sve bliske okoline, pa je u tu svrhu voljan da proširi ulice i preko svog zemljišta, da otvara u svom kompleksu zemlje pasaže i da ruši eventualno i sve stare zgrade između Vase Miskina ulice, Mudželita, Malog kujundžiluka i Gazi Husrev-begove ulice, pa da stvori na taj način, ako je potrebno, pogled na Sahat-kulu i Begovu džamiju.

Projektanti su imali inače svu slobodu u pogledu disponiranja zgrada, samo je svaki od njih morao misliti na mogućnost izgradnje u etapama, na zgrade koje se što više rentiraju i koje bi bile u stanju da zadrže trgovinu u tom dijelu grada.

Vakuf je prema navedenom tražio sljedeće iskorištavanje zgrada:

— u **prizemlju** dućane, velike i male; male na gornjem dijelu zemljišta, tj. oko Vase Miskina i Gazi Husrev-begove ulice, jer zemljište graniči tu uz čaršiju sa skupom malih dućana, sa sitnom trgovinom, koja ne podnosi velike kirije,

— na **spratovima** biroe i stanove, bolje manje negoli velike, jer se ovi momentano bolje rentiraju, — ali sve to tako da je u svakom

¹⁾ Članak objavljen u »Novom beharu«, maja 1940.

²⁾ Gazi Husrevbegov vakuf (zaklada) je bio najjači vakuf u Bosni i Hercegovini. Taj Vakuf je bio vlasnik nekadašnjeg »Tašlihana« na mjestu današnje bašte hotela Evrope, zatim Gazi Husrev-begova bezistana, velikog broja dućana u čaršiji i skoro svih objekata oko Sahat-kule.

momentu moguće pretvarati biro u stan ili male stanove u velike, i obrnuto.

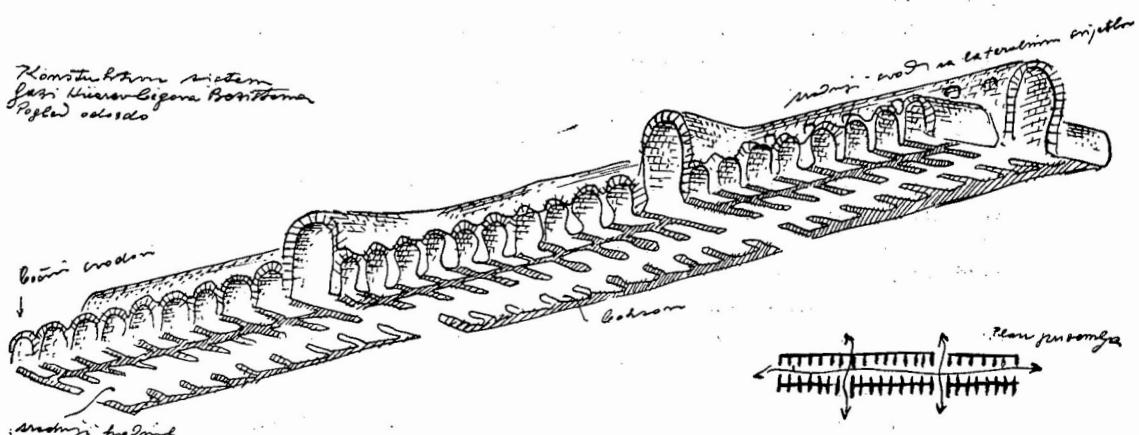
Osim navedenog, Vakuf želi tu još i jednu veliku kino-dvoranu sa prostranim nuzprostorijama, gdje bi mogla sarajevska društva da održavaju svoje priredbe i to tako da bi se, nakon održanog programa u dvorani, moglo prići zabavi u nuzprostorijama.

U ovom kompleksu, međutim, Vakuf ne želi hotela, banja i sličnih naprava. Problem je, dakle, trostruko težak:

- 1) kompleks ovog zemljišta se prije svega nalazi u jednoj krajnje osjetljivoj blizini najvećih sarajevskih džamija, a na prelazu je iz visokog novog dijela grada u nisku čaršiju,
 - 2) na tom prelazu nema, zapravo, nikakvog pravog izlaza u istočni dio grada, i
 - 3) treba udovoljiti težnji da se trgovina zadrži na tom mjestu.

Hoće li sve to uspijeti?³⁾

³⁾ Grabrijan je ovaj članak ilustrirao sa perspektivom i situacijom novog »Tašlihana« prema projektu arh. J. Neidhardta. On sam se ne upušta niti u ocjenu, niti u obrazlaganje projekta. Kasnije, kad je otpala ekonomski računica Vakufa, u urbanističkom rješenju Čaršije, objavljenom u knjizi Grabrijan — Neidhardt: »Arhitektura Bosne i put u savremeno«, kompleks je riješen sasvim drugačije, Bezistan je u cijelosti sačuvan, a višespratne zgrade koje zatvaraju zabate austrijskih građevina prema Čaršiji potisnute su u pozadinu.

Konstruktivni sistem Begova bezistana (J. N.)